

ZARZĄDZENIE NR **PM-888/19**
PREZYDENTA MIASTA GLIWICE

z dnia **10. lipca 2019 r.**

w sprawie strategii zarządzania długiem Miasta Gliwice.

Na podstawie art. 33 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 506)

zarządza się, co następuje:

- § 1. Wprowadzić strategię zarządzania długiem Miasta Gliwice określoną w załączniku do niniejszego zarządzenia.
- § 2. Odpowiedzialnym za wykonanie niniejszego zarządzenia jest Naczelnik Biura Zarządzania Płynnością Finansową.
- § 3. Za okresowy przegląd zarządzenia oraz jego aktualizację odpowiedzialny jest Naczelnik Biura Zarządzania Płynnością Finansową.
- § 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Skarbnik Miasta.
- § 5. Zarządzenie podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.
- § 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
- § 7. Traci moc Zarządzenie nr PM-6539/18 Prezydenta Miasta Gliwice z dnia 10 lipca 2018 r.

Prezydent Miasta
Zygmunt Frankowicz

Naczelnik Biura
Zarządzania Płynnością Finansową
TAM. 10.07.19
Marta Tartanus-Oryszczak

Natalia Krupa
RADCA PRAWNY

Strategia zarządzania długiem Miasta Gliwice

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
2. ZMIANY W ZAKRESIE WIELKOŚCI I STRUKTURY DŁUGU MIASTA GLIWICE.	4
2.1. Wielkość długu w latach	4
2.2. Koszty obsługi długu.....	6
2.3. Wskaźniki	8
3. UWARUNKOWANIA STRATEGII.	12
3.1. Założenia makroekonomiczne.....	12
3.2. Założenia realizacji inwestycji	13
4. CEL STRATEGII ZARZĄDZANIA DŁUGIEM	15
4.1. Identyfikacja oraz kontrola ryzyk związanych z zarządzaniem długiem.	15
5. ZADANIA STRATEGII.....	19
6. ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ STRATEGII.	19

1. Wprowadzenie.

Strategia zarządzania długiem Miasta Gliwice służy realizacji i wspieraniu działań na rzecz rozwoju Miasta poprzez optymalne wykorzystanie dostępnych środków finansowych oraz przy zachowaniu bezpieczeństwa środków publicznych.

Zarządzanie długiem obejmuje decyzje dotyczące sposobu finansowania potrzeb pożyczkowych Miasta, poprzez dobór odpowiednich instrumentów umożliwiających realizację wymaganych płatności, przy możliwie najniższym do uzyskania koszcie ich obsługi oraz zachowaniu poziomu akceptowalnego ryzyka. Prowadzi do utrzymania szeroko rozumianej płynności finansowej Miasta, poprzez racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi, a także stanowi podstawę dla procesów decyzyjnych Kierownictwa Miasta.

Instrumentem stosowanym w planowaniu finansowym w jednostkach samorządu terytorialnego, zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., jest **wieloletnia prognoza finansowa**. Stanowi ona dokument planistyczny, przyjmowany w drodze uchwały organu stanowiącego, dający podstawę do prowadzenia racjonalnej, odpowiedzialnej i stabilnej polityki finansowej. Określa między innymi prognozę dochodów i wydatków oraz kwoty długu, a także zawiera wykaz przedsięwzięć wieloletnich planowanych do realizacji. Prognoza kształtowania się dochodów i wydatków pozwala, w perspektywie wieloletniej, na określenie możliwych do poniesienia nakładów inwestycyjnych. Jest podstawą do zaplanowania dopuszczalnej kwoty długu, która nie zagraża stabilności finansowej Miasta.

Efektom przyjętej polityki finansowej Miasta przedstawionej w strategii są konkretne założenia oraz dane finansowe ujęte w wieloletniej prognozie finansowej Miasta.

2. Zmiany w zakresie wielkości i struktury długu Miasta Gliwice.

Poniżej przedstawiono zmiany, dotyczące wielkości i struktury zadłużenia Miasta Gliwice w ciągu ostatnich kilku lat.

2.1. Wielkość długu w latach

Począwszy od 2011 roku, Miasto zaczęło realizować prorozwojowy plan inwestycyjny. W latach 2011-2015 wpłynęły trzy transze kredytu ramowego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w łącznej wysokości 180 mln zł na sfinansowanie szeregu inwestycji.

Pod koniec 2012 roku Miasto sfinalizowało drugi kontrakt z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym na kwotę 102,5 mln zł, z przeznaczeniem na finansowanie budowy hali

widowiskowo-sportowej (Areny Gliwice). Pierwsza transza w wysokości 108 mln zł wpłynęła w 2013 roku, natomiast druga, jako refinansowanie poniesionych wydatków, wpłynęła w marcu 2018 roku.

W 2015 r. Miasto uzyskało kolejną decyzję kredytową Europejskiego Banku Inwestycyjnego na kwotę 400 mln zł z ramowego Programu Inwestycyjnego dla miast Aglomeracji Górnego Śląska z maksymalnym terminem dostępności do 2020 r. W ramach powyższego programu tzw. drugiego kredytu ramowego, w styczniu 2017 roku Miasto podpisało umowę z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym na udostępnienie kredytu na kwotę 100 mln zł. Zaplanowano, iż zostanie on wypłacony w dwóch transzach, w 2019 i 2020 roku.

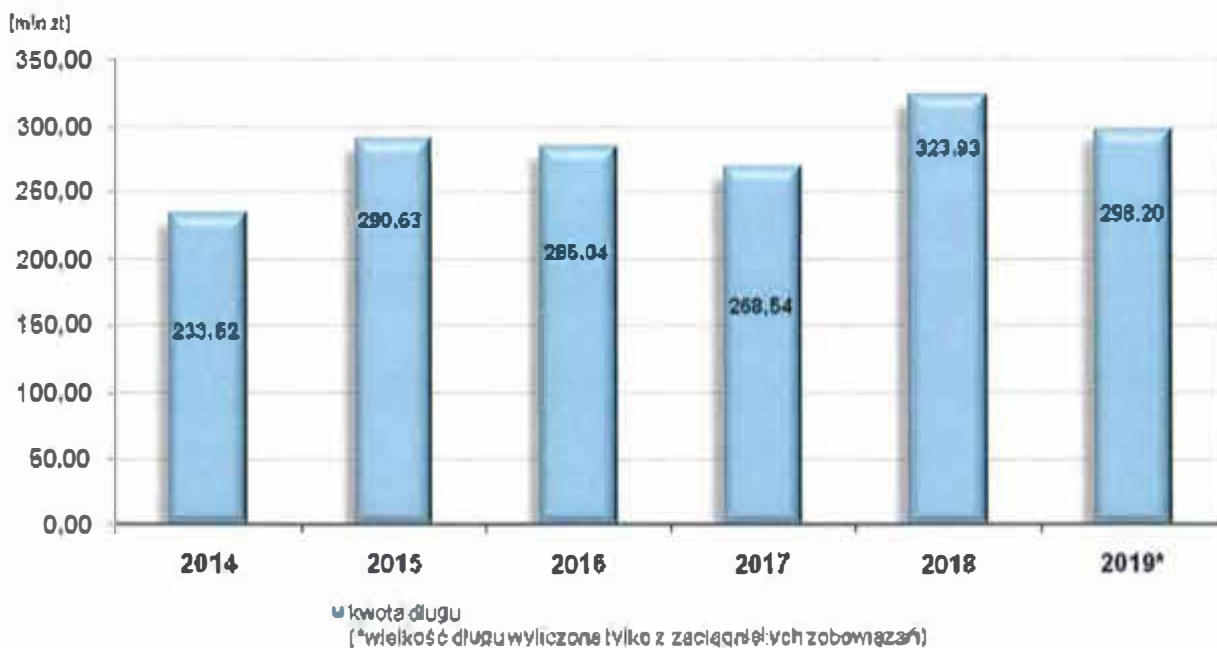
Miasto korzysta również z preferencyjnych pożyczek, udzielanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach zaciąganych między innymi na termomodernizację budynków oświatowych oraz na realizację Programu ograniczania nieliskiej emisji dla Miasta Gliwice. Dzięki umorzeniu części zaciągniętych pożyczek (po spłacie co najmniej 50%), Miasto mogło wydatkować, uzyskane od początku korzystania z pożyczek, dodatkowe 6,4 mln zł na dalsze termomodernizacje obiektów. Po uzyskaniu pozytywnej decyzji z Funduszu dotyczącej umorzeń pozostałych pożyczek, Miasto będzie miało możliwość zrealizować dodatkowo kolejne inwestycje za ok. 1,5 mln zł.

Poza wymienionymi powyżej instrumentami finansowymi, Miasto korzysta z kredytu odnawialnego w rachunku skonsolidowanym. Kredyt ten został udzielony w ramach umowy na obsługę bankową budżetu Miasta Gliwice (aktualna umowa zawarta na lata 2017-2021). Zaoferowane przez bank oprocentowanie jest bardzo korzystne, co pozwala Miastu na elastyczne zarządzanie środkami budżetowymi w ciągu roku i pokrywanie z tego kredytu przejściowego deficytu w kwocie do 60 mln zł. Odsetki od kredytu w rachunku skonsolidowanym płacone są dopiero w momencie, gdy ujemne saldo rachunku podstawowego jest wyższe niż zsumowana wartość sald na rachunkach bankowych Miasta, urzędu i pozostałych jednostek organizacyjnych.

W ramach tej samej umowy z bankiem, Miasto może korzystać z kredytu pomostowego w wysokości do 60 mln zł. Kredyt ten, będący krótkoterminowym finansowaniem - na okres do 5 dni roboczych, może być zaciągnięty na przełomie roku, a spłacony w pierwszych dniach roku następnego.

Tut.

Wykres 1. Kwota długu zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia (wynikającego wyłącznie z podpisanych umów) w latach 2014-2019.

2.2. Koszty obsługi długu

Poszukując źródeł finansowania zewnętrznego, Miasto stara się zoptymalizować wszystkie jego parametry. Jeden z najważniejszych stanowi koszt, po jakim pozyskiwane jest finansowanie. Oprocentowanie instrumentów finansowych, jakie Miasto posiada w swoim portfelu jest zróżnicowane. Pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oparte są o stopę redyskonta weksli Narodowego Banku Polskiego. Koszt kredytu w rachunku skonsolidowanym oraz kredytu pomostowego bazują na stopie rynkowej WIBOR 1M. Pierwsza transza kredytu ramowego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego do grudnia 2016 roku bazowała na stawce WIBOR 3M. W tym samym miesiącu dokonano rewizji oprocentowania, po której nastąpiła zmiana na oprocentowanie stałe.

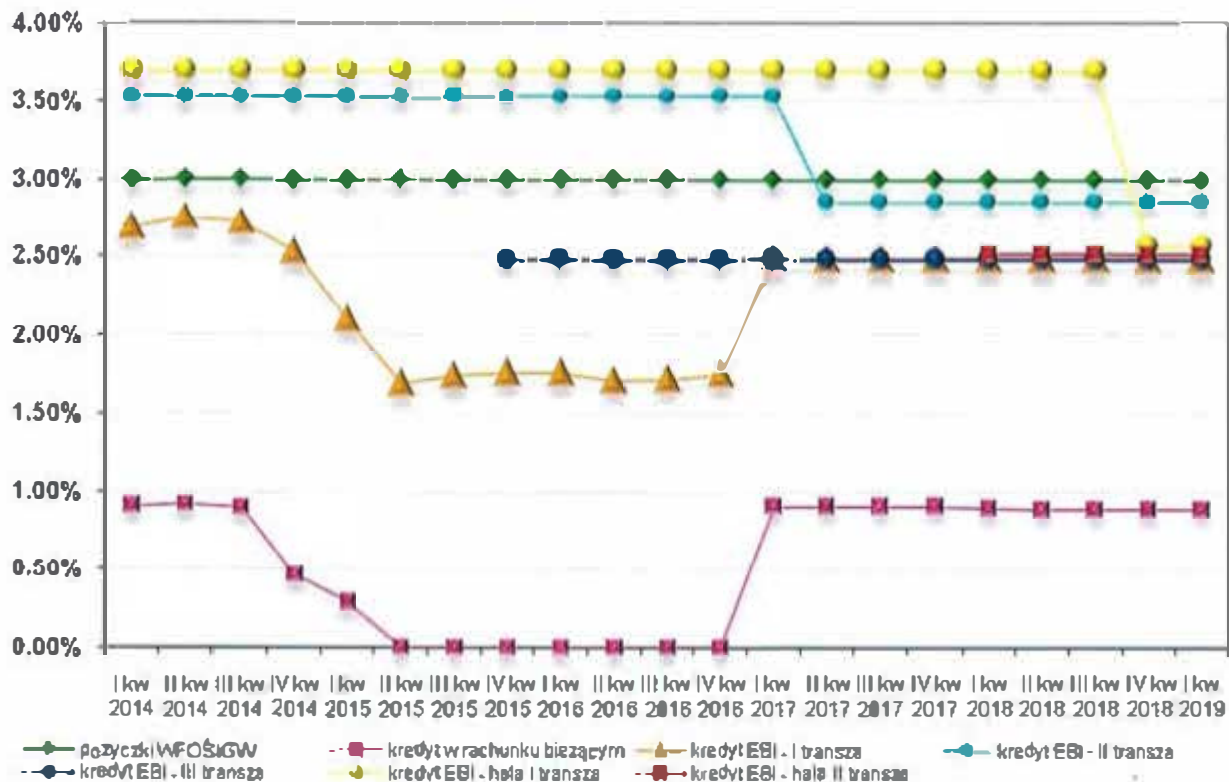
Również druga i trzecia transza kredytu ramowego oraz pierwsza i druga transza kredytu na finansowanie budowy hali z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oprocentowane są na poziomie stałym. Stawki oprocentowania dla poszczególnych kredytów przedstawiono poniżej.

Tabela 1. Oprocentowanie kredytów udzielonych Miastu Gliwice.

Rodzaj kredytu		Oprocentowanie	Data rewizji
zmienne			
Kredyt pomostowy		WIBOR 1M - 0,75 p.p.	
Kredyt przejściowy		WIBOR 1M - 0,75 p.p.	
stałe			
Kredyty ramowe z EBI	I transza	2,48%	15.12.2021
	II transza	2,86%	17.03.2022
	III transza	2,48%	28.09.2020
Kredyt z EBI na finansowanie budowy hali	I transza	2,56%	10.10.2022
	II transza	2,51%	28.03.2022

Na Wykresie 2 zaprezentowano oprocentowanie portfela kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Miasto Gliwice.

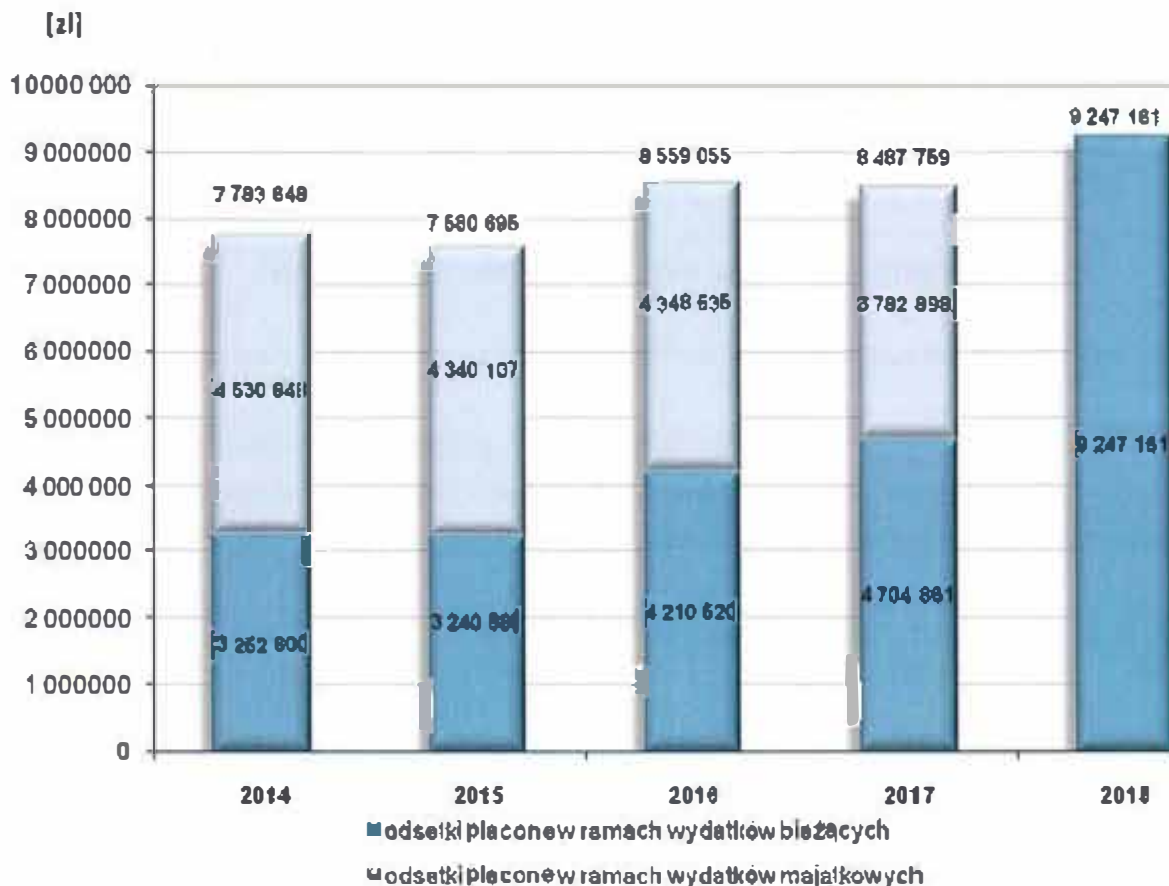
Wykres 2. Średnie oprocentowanie zadłużenia Miasta w ujęciu kwartalnym w latach 2014-2019

Tau.

W trakcie trwania inwestycji odsetki od zadłużenia zaciągniętego na jej realizację, są zaklasyfikowane jako wydatki majątkowe oraz doliczane do wartości inwestycji, a dopiero po jej zakończeniu księgowane jako obsługa długu wraz ze zmianą klasyfikacji na wydatki bieżące. W 2018 roku w trakcie realizacji nie było już żadnych inwestycji, na wykonanie których zaciągnięto dług.

Wykres 3. Wysokość zapłaconych odsetek od kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Miasto Gliwice w latach 2014-2018.

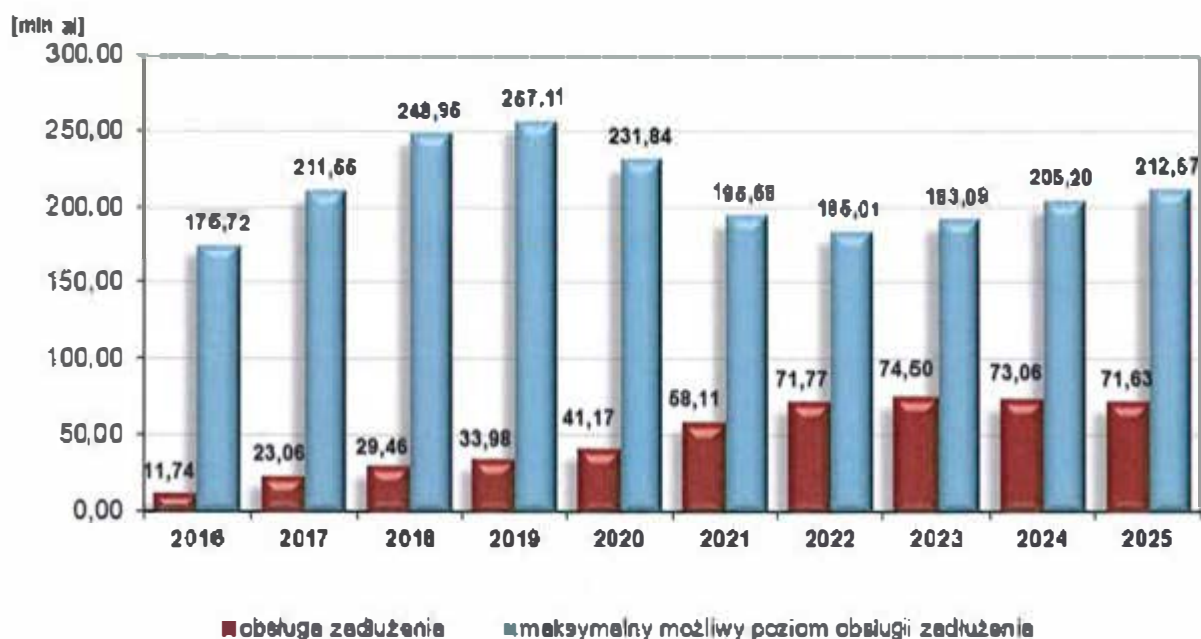
Różnice w wysokości zapłaconych odsetek w poszczególnych latach wynikają z poziomu zadłużenia oraz zmian w oprocentowaniu poszczególnych transz kredytów.

2.3. Wskaźniki

Podstawowym wskaźnikiem określającym kondycję finansową jednostki samorządu terytorialnego oraz wskazującym na obciążenia wynikające z posiadanego długu jest indywidualny wskaźnik zadłużenia określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Wskaźnik ten pozostaje spełniony w całym okresie objętym prognozami finansowymi dla miasta, a kształtowanie się jego poziomu w poszczególnych latach jest na bieżąco monitorowane.

Taut.

Wykres 4. Maksymalny możliwy poziom obsługi zadłużenia w latach 2016-2025.

(dane w latach 2019-2025 zgodnie z uchwałą w sprawie WPF Miasta Gliwice – stan na 30-05-2019 r.)

1 stycznia 2019 r. zmianą ustawy o finansach publicznych weszły w życie nowe przepisy, które między innymi określają nowy sposób obliczenia indywidualnego wskaźnika zadłużenia. Art. 243 ustawy w nowym brzmieniu, który obowiązuje do spełnienia relacji:

$$\frac{(R+O)}{Db} \leq \frac{1}{7} \times \sum_{i=1}^7 \frac{(Db_{ei}-Wb_{ei})}{Db_i},$$

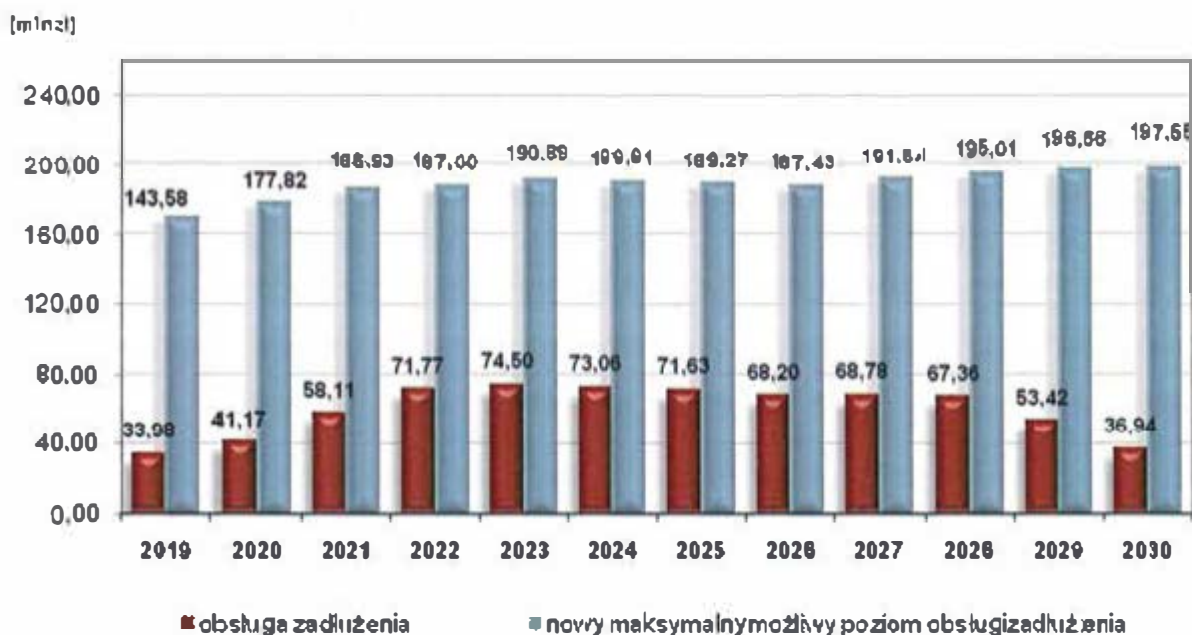
gdzie:

- Db – planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,
- Dbel – dochody bieżące w roku poprzedzającym o 1-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,
- Db1 – dochody bieżące w roku poprzedzającym o 1-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,
- Wbei – wydatki bieżące w roku poprzedzającym o 1-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, wydatki bieżące na obsługę

długu oraz wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,

ma pełne zastosowanie dopiero od 2026 r. (do 2025 roku zmiany wprowadza się stopniowo, zgodnie z regułą obliczania w okresie przejściowym). Kształtowanie powyższej relacji w przyszłości jest monitorowane od momentu wejścia w życie nowych przepisów, co zostało zaprezentowane na poniższym wykresie.

Wykres 5. Maksymalny możliwy poziom obsługi zadłużenia w latach 2019-2030 według nowych przepisów (pełne zastosowanie od 2026 r.)

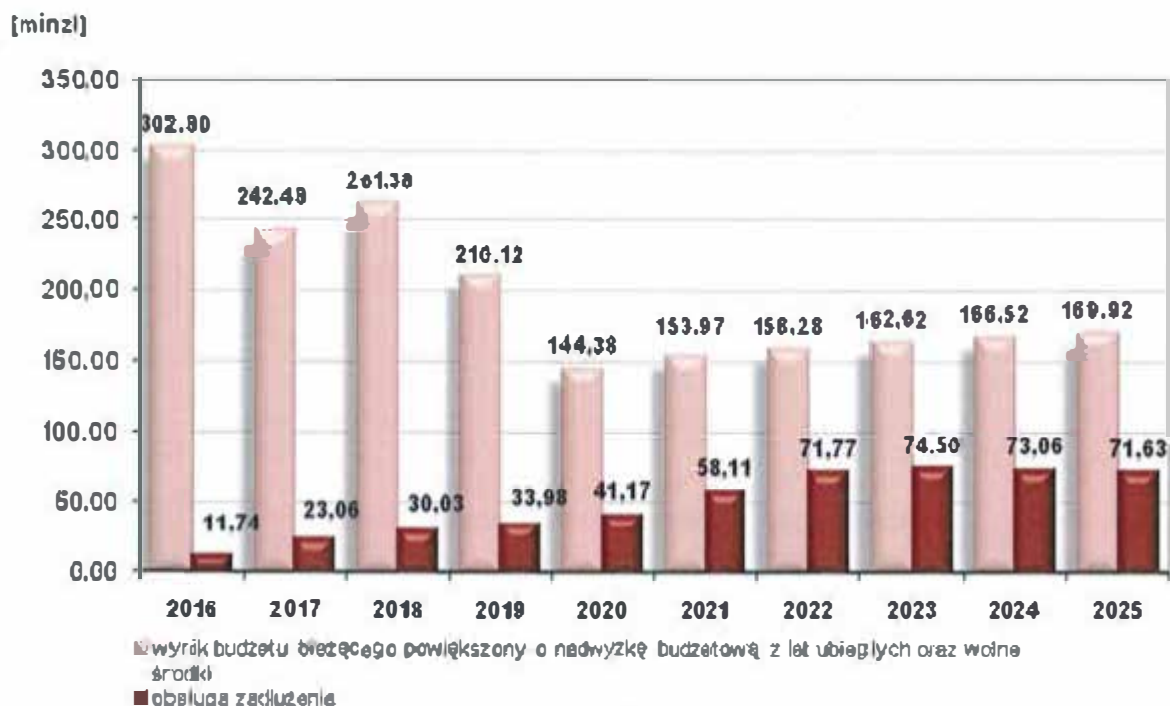

(dane w latach 2019-2030 zgodnie z uchwałą w sprawie WPF Miasta Gliwice - stan na 30-05-2019 r.)

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z 2009 r., jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek utrzymywania zrównoważonego budżetu bieżącego. Przepis art. 242 ust 2. stanowi, że na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Począwszy natomiast od 2020 r. wykonane wydatki bieżące nie będą mogły być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych. Miasto Gliwice utrzymuje znaczną nadwyżkę budżetu bieżącego, starając się optymalizować wydatki bieżące, przy jednoczesnych wysiłkach mających na celu zwiększenie bazy podatkowej i utrzymaniu tendencji wzrostowej dochodów bieżących. Wysoka nadwyżka bieżąca pozwala na bezpieczną obsługę zaciągniętego zadłużenia oraz na realizację planowanych inwestycji.

Taut.

Wykres 6. Wynik budżetu bieżącego powiększony o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych oraz wolne środki, w porównaniu do obsługi długu.

(dane w latach 2019-2025 zgodnie z uchwałą w sprawie WPF Miasta Gliwice - stan na 30-05-2019 r.)

Po wprowadzonych zmianach w ustawie o finansach publicznych, od 2022 r. mają zastosowanie nowe przepisy dotyczące zrównoważonego budżetu. Porównując je do aktualnie obowiązujących, dla zachowania równowagi budżetu w części bieżącej nie będą wliczane wolne środki, natomiast uwzględnione zostaną spłaty udzielonych przez jednostkę pożyczek w latach ubiegłych oraz niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikające z rozliczenia środków unijnych. Utrzymując wynik budżetu bieżącego na wysokim poziomie w kolejnych latach, zmieniona zasada również zostanie spełniona dla całego okresu, na który przyjęto wieloletnią prognozę finansową.

Dodatkowym wskaźnikiem, który w ostatnich latach wpisał się w schemat analiz jednostek samorządu terytorialnego, jest poziom nadwyżki operacyjnej, liczonej jako różnica między dochodami operacyjnymi (dochody bieżące pomniejszone o dochody finansowe oraz wpłaty z zysku i dywidendy) a wydatkami operacyjnymi (wydatki bieżące pomniejszone o obsługę długu oraz dopłaty w spółkach prawa handlowego). Nadwyżka operacyjna jest jedną z ważniejszych wielkości obrazujących sytuację finansową Miasta. Jest podstawą do oceny jego potencjału inwestycyjnego oraz zdolności kredytowej. Informuje także, jakimi środkami Miasto dysponuje po zrealizowaniu wydatków operacyjnych. Wyniki operacyjne Gliwic na przestrzeni

Tauk.

ostatnich lat kształtowały się bardzo korzystnie, marża operacyjna w 2018 r. utrzymała się na wysokim poziomie 16,13%. W 2019 r. planowany jest jej spadek do wysokości 12,08%, jednakże w dalszym ciągu będzie to bardzo dobry wynik z planowaną nadwyżką operacyjną powyżej 136 mln zł. W długofalowej perspektywie miasto planuje utrzymywanie marży operacyjnej na poziomie minimum 10%. Zagrożeniem dla osiąganego w kolejnych latach wyniku budżetu bieżącego są planowane zmiany legislacyjne np. w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych, które w znaczący sposób mogą wpłynąć na obniżenie poziomu dochodów bieżących.

Wykres 7. Nadwyżka operacyjna i marża operacyjna.

(dane w latach 2019-2025 zgodnie z uchwałą w sprawie WPF Miasta Gliwice – stan na 30-05-2019 r.)

3. Uwarunkowania strategii.

3.1. Założenia makroekonomiczne

Strategia zarządzania długiem określa wytyczne dla tworzenia wieloletniej prognozy finansowej, która stanowi fundament dla pozostałych strategii Miasta. Założenia makroekonomiczne przyjęte dla jej stworzenia, wynikają z danych z października 2018 r. przygotowywanych przez Ministerstwo Finansów, dotyczących wskaźników makroekonomicznych, zaprezentowanych w Tabeli 2. W przypadku zmian w otoczeniu makroekonomicznym Miasta możliwa jest dalsza zmiana ich wartości.

Tauf.

Tabela 2. Wytyczne Ministerstwa Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw - październik 2018 rok.

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PKB - produkt krajowy brutto	103,8	103,7	103,6	103,5	103,1	103,0
CPI - inflacja	101,8	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5

Wyszczególnienie	2025	2026	2027	2028	2029	2030
PKB - produkt krajowy brutto	103,0	102,9	102,8	102,8	102,7	102,7
CPI - inflacja	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5

Wyszczególnienie	2031	2032	2033	2034
PKB - produkt krajowy brutto	102,6	102,5	102,4	102,3
CPI - inflacja	102,5	102,5	102,5	102,5

Przy kolejnej zmianie wieloletniej prognozy finansowej, bazą do opracowania prognozy będą wytyczne Ministerstwa Finansów - po aktualizacji wskaźników z maja 2019 r.

3.2. Założenia realizacji inwestycji

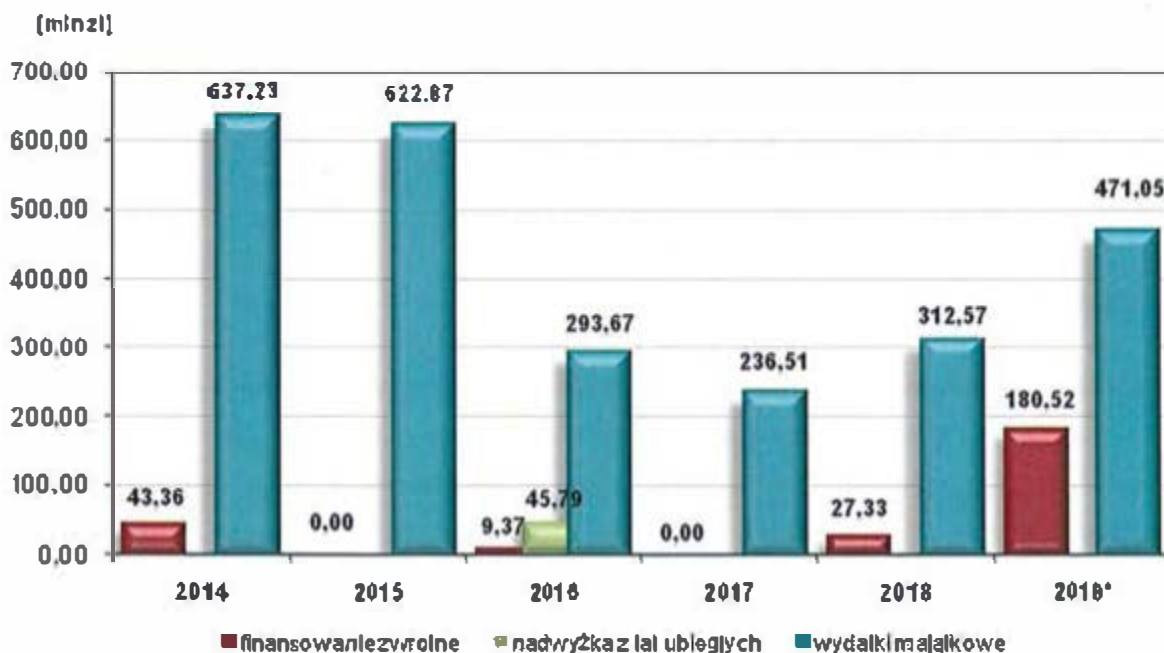
Zadłużenie planowane do zaciągnięcia w wieloletniej prognozie finansowej, wynika z poziomu wieloletnich przedsięwzięć inwestycyjnych ujętych w załączniku do uchwały, a także z poziomu inwestycji jednorocznych. Do załącznika wprowadzane są projekty możliwe do realizacji, często posiadające już gotową dokumentację. Lista ta zawiera również projekty, dla których Miasto zamierza pozyskać finansowanie ze środków unijnych. Poziom pozostałych wydatków inwestycyjnych możliwych do realizacji (poza przedsięwzięciami wieloletnimi ujętymi

w załączniku), zaplanowany na przyszłe lata w wieloletniej prognozie finansowej, wynika z możliwości finansowych Miasta.

Na etapie sporządzania projektu budżetu i wieloletniej prognozy finansowej na kolejny rok, decyzją Kierownictwa Miasta poziom wydatków inwestycyjnych może być zwiększony i sfinansowany ze zwrotnych środków zewnętrznych, przy zachowaniu bezpieczeństwa finansowego oraz utrzymaniu oczekiwanego poziomu wskaźników. Przykładowo w 2017 r. nie było konieczności wsparcia inwestycji finansowaniem zwrotnym; wydatki inwestycyjne zostały pokryte ze środków własnych oraz dotacji. Natomiast w 2018 r. pozyskano środki z trzech pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w ramach *Programu ograniczania niskiej emisji dla Miasta Gliwice* oraz z pożyczki na modernizację budynku Ratusza. Pozostała część wydatków inwestycyjnych, których Miasto nie było w stanie pokryć własnymi środkami została sfinansowana z wolnych środków.

Struktura wydatków majątkowych w latach 2014 – 2019 została zaprezentowana na wykresach 8 i 9.

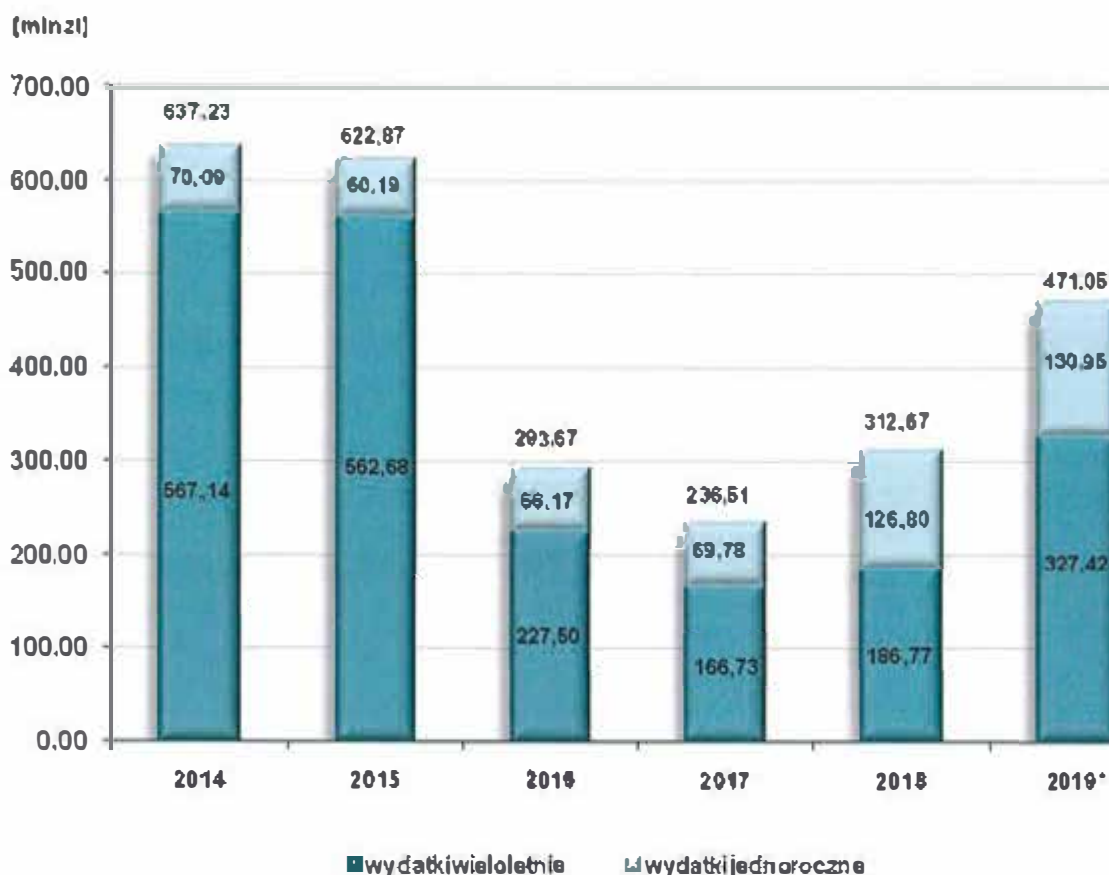
Wykres 8. Poziom finansowania inwestycji ze środków zewnętrznych i nadwyżki z lat ubiegłych.

(*dane w 2019 r. zgodnie z uchwałą w sprawie WPF Miasta Gliwice – stan na 30-05-2019 r.)

Tauk.

Wykres 9. Struktura wydatków na inwestycje.

(* dane w 2019 r. zgodnie z uchwałą w sprawie WPF Miasta Gilwice - stan na 30-05-2019 r.)

4. Cel strategii zarządzania długiem

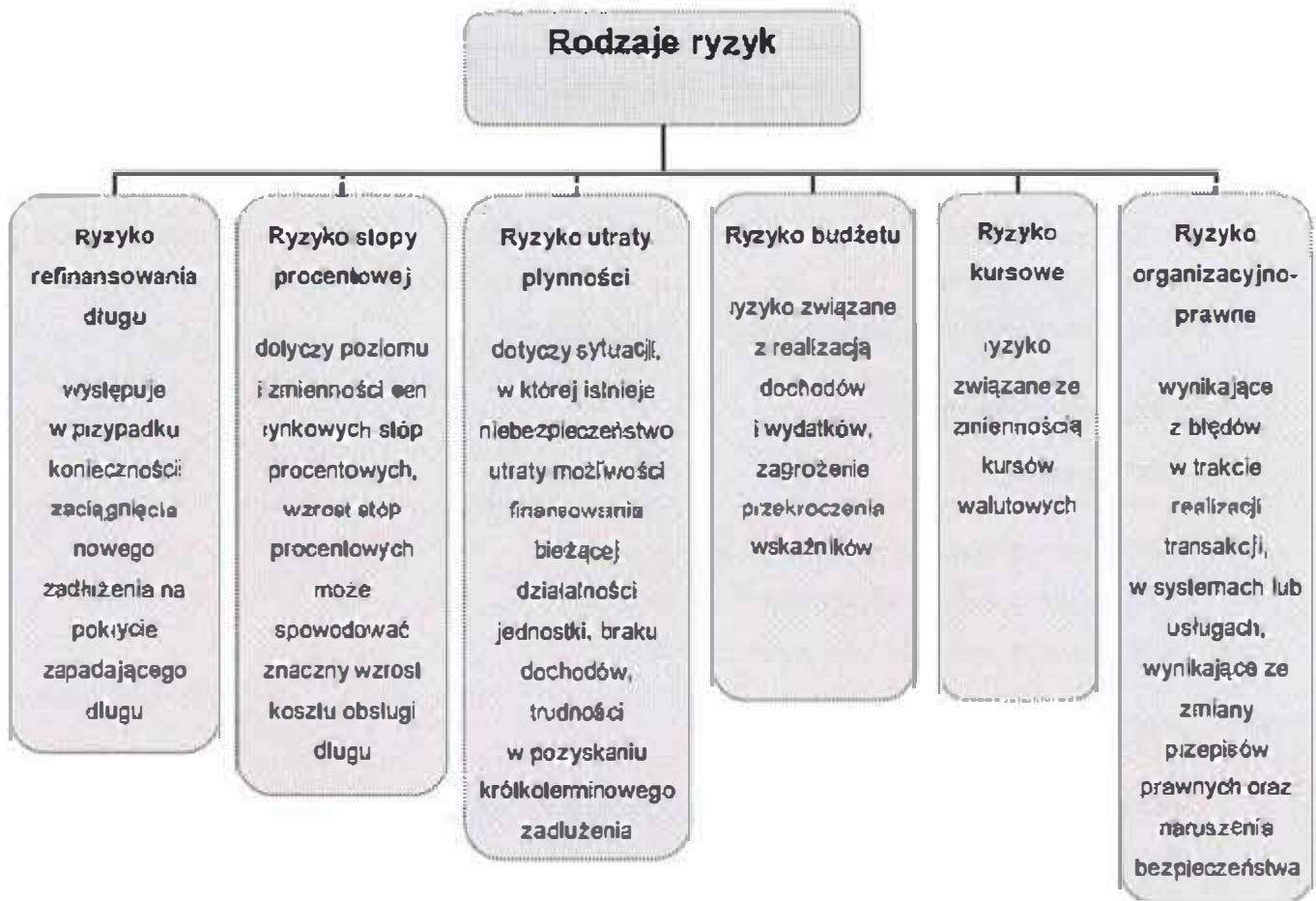
Podstawowym celem strategii, któremu podporządkowane będą decyzje w zakresie zarządzania długiem, jest **pozyskanie finansowania zwrotnego umożliwiającego terminową realizację zadań Miasta przy przyjętych ograniczeniach odnośnie poziomu poszczególnych ryzyk**. Dostosowanie przepływów pieniężnych związanych z długiem do dochodów i wydatków budżetu, pozwoli utrzymać płynność finansową Miasta oraz skutecznie stymulować jego rozwój.

4.1. Identyfikacja oraz kontrola ryzyk związanych z zarządzaniem długiem.

Analiza ryzyk związanych z zarządzaniem długiem opiera się na ocenie ryzyka, jego kwalifikacji, kontroli oraz sterowaniu ryzykiem. Pozwala ona utrzymać długoterminową równowagę finansową oraz ograniczyć ewentualne straty wynikające z operacji zaciągania długu.

Taut.

Wykres 10. Potencjalne ryzyka zidentyfikowane w procesie zarządzania długiem Miasta Gliwice.

Określając miary zidentyfikowanych ryzyk Miasto stosuje odpowiednie instrumenty zarządzania ryzykiem.

Ryzyko refinansowania długu

1) miary ryzyka:

- średnia zapadalność długu wyrażona w latach (ATM – miara ryzyka refinansowania długu – im termin wykupu jest bardziej odległy, tym niższe ryzyko jego refinansowania),
- udział długu zapadającego w ciągu roku w całości kwoty długu,
- struktura zapadalności długu,

2) instrumenty zarządzania:

- odpowiedni rozkład zapadalności instrumentów dłużnych – dążenie do równomiernego rozkładu płatności z tytułu obsługiwanego i wykupywanego długu w kolejnych latach,

- dążenie do zwiększania roli instrumentów średnio- i długoterminowych w finansowaniu potrzeb pożyczkowych Miasta,
- utrzymywanie wskaźnika spłaty zadłużenia, liczonego jako zadłużenie do nadwyżki operacyjnej, na poziomie max 9 lat,
- utrzymywanie wskaźnika pokrycia obsługi długu - liczonego jako relacja nadwyżki operacyjnej powiększonej o dochody finansowe oraz wpłaty z zysku i dywidendy do obsługi zadłużenia, na poziomie wyższym niż 1,5,
- utrzymywanie wskaźnika ATM na poziomie minimalnym równym wskaźnikowi spłaty długu, a max 20 lat,
- stosowanie opcji przedterminowego wykupu długu.

Ryzyko stopy procentowej

1) *miary ryzyka:*

- udział instrumentów o oprocentowaniu zmiennym,
- udział instrumentów o oprocentowaniu stałym,
- poziom podstawowych stóp procentowych,

2) *instrumenty zarządzania:*

- dywersyfikacja zadłużenia pod względem charakterystyki oprocentowania i jego rewizja w sytuacji spodziewanych zmian w polityce pieniężnej kraju (preferowane korzystne oprocentowanie stałe).

Ryzyko utraty płynności

1) *miary ryzyka:*

- stan środków finansowych na rachunku Miasta,
- wskaźnik płynności finansowej, liczony jako stosunek sumy dochodów i przychodów do sumy wydatków i rozchodów,

2) *instrumenty zarządzania:*

- monitorowanie sytuacji finansowej Miasta przy pomocy odpowiedniego systemu Informatycznego,
- monitorowanie sytuacji finansowej Miasta w perspektywie średnio- i długoterminowej (rok budżetowy plus trzy kolejne lata),
- utrzymywanie bezpiecznego poziomu płynności budżetu Miasta przy efektywnym zarządzaniu wolnymi środkami będącymi w dyspozycji,

Tul.

- dostępny kredyt w rachunku bieżącym Miasta na kwotę 60.000.000 zł,
- utrzymywanie wskaźnika płynności finansowej w przedziale 1-1,5.

Ryzyko budżetu

1) *miary ryzyka:*

- poziom nadwyżki oraz marży operacyjnej,
- dynamika wzrostu wydatków bieżących w odniesieniu do dynamiki wzrostu dochodów bieżących,
- zasada zrównoważonego budżetu,
- wskaźniki zadłużenia,

2) *instrumenty zarządzania:*

- stały monitoring poszczególnych wielkości finansowych i wskaźników,
- utrzymywanie marży operacyjnej na poziomie min. 10%,
- utrzymywanie poziomu nadwyżki bieżącej co najmniej w wysokości roku ubiegłego i odpowiednia korekta wydatków w sytuacji spadku realizowanych dochodów w stosunku do pierwotnie planowanych,
- utrzymywanie wskaźnika zadłużenia bezpośredniego do dochodów ogółem na poziomie poniżej 50%.

Ryzyko organizacyjno-prawne

1) *instrumenty zarządzania:*

- zarządzaniem długiem zajmuje się utworzone w tym celu Biuro Zarządzania Płynnością Finansową,
- przeprowadzanie szczegółowych analiz w zakresie proponowanych zmian przepisów prawnych,
- dedykowany system informatyczny,
- stosowanie odpowiednich procedur w zakresie zarządzania długiem.

Ryzyko kursowe (aktualnie nie występuje)

1) *instrumenty zarządzania:*

- korzystanie wyłącznie z instrumentów dłużnych nominowanych w PLN.

5. Zadania strategii.

Realizacja przyjętego celu strategii zarządzania długiem będzie następować poprzez:

- optymalny dobór Instrumentów dłużnych, uwzględniający założenia odnośnie poszczególnych ryzyk (w szczególności ryzyko refinansowania i ryzyko stopy procentowej) w postaci:
 - kredytu w PLN w banku komercyjnym lub obligacji na rynku krajowym,
 - kredytu w PLN w międzynarodowych instytucjach finansowych na rynku międzynarodowym;
- utrzymywanie i coroczną aktualizację oceny ratingowej;
- ograniczanie ryzyka utraty płynności poprzez stały monitoring systemu zarządzania płynnością, w skład którego wchodzi:
 - system rachunku skonsolidowanego,
 - kredyt w rachunku skonsolidowanym,
 - kredyt pomostowy,
 - system lokowania czasowo wolnych środków finansowych będących w dyspozycji Miasta;
- stały monitoring wszystkich wskaźników określonych w niniejszej strategii, wieloletniej prognozie finansowej bądź innych dokumentach o charakterze wewnętrznym.

6. Zagrożenia związane z realizacją strategii.

Podstawowe zagrożenia dla realizacji niniejszej strategii wynikają głównie z sytuacji makroekonomicznej. Należą do nich przede wszystkim:

- niższe tempo wzrostu gospodarczego,
- destabilizacja gospodarki krajowej i międzynarodowej,
- znaczący wzrost stóp procentowych w dalszej perspektywie czasowej,

- o dalsze zaostrzenie wskaźników zadłużenia, obowiązujących jednostki samorządu terytorialnego, w związku z koniecznością ograniczenia poziomu deficytu i długu krajowego,
- o mniejsze niż zakładane bądź brak wsparcia z funduszy unijnych,
- o niższy poziom dochodów bieżących niż zakładany, w szczególności dochodów z PIT, CIT, PCC w związku z sytuacją gospodarczą kraju lub zmianami przepisów prawnych (szczególnie w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych),
- o wyższa dynamika wzrostu wydatków bieżących w stosunku do dochodów bieżących w związku np. ze zmianami prawnymi i narzuceniem nowych obowiązków na jednostki samorządu terytorialnego, bez zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania czy związana ze złyimi nawykami dysponentów środków budżetowych.

W celu zabezpieczenia się przed ewentualnym negatywnym wpływem czynników wskazanych powyżej, prowadzony jest stały monitoring wszystkich parametrów. Zakłada się również utrzymanie wysokiego poziomu nadwyżki operacyjnej w kolejnych latach, która może zrównoważyć ewentualne wystąpienie negatywnych zjawisk.

Każde podejmowane działanie, będzie skierowane na osiągnięcie celu przedstawionego w niniejszej strategii, czyli pozyskanie finansowania zwrotnego umożliwiającego terminową realizację zadań Miasta oraz stymulującego jego rozwój, przy zachowaniu bezpieczeństwa środków publicznych.

Prezydent Miasta
Zygmunt Frankiewicz